

עין משפט
גב מוצה

בו א מיי פקד מהל' סנהדרין הל' א ופי' מהל' שלנה הלכה ד סנה עשין פה טוש"ע מ"מ פי' ר' ספק א וסי' טו ספק ה נזכר אלפק עור כפ"ג ד"כ"מ דף פ"ג:

ב ב מיי פ"ח מהל' ומה' הלכה ד סנה עשין פה טוש"ע ספי' ר' רג' עשין כט:

כ א ג מיי פ"ו מהל' מטה הלכה יל סנה עשין פה טוש"ע ספי' ר' רג' עשין כט:

כז ד מיי ספי' ה' יז טוש"ע ספי' כח:

ל ה טוש"ע ספי' ק' קה ספק י:

תורה אור השלם

1. ר"ע רב אב"ך אל תעוב וביט אהר"ך אל תבוא ביום אהר"ך טוב שכן קרוב מא"ח רחוק:

תוספות ר"ד

במסירה: ההיא איתתא דאחיבא שבעה בי דינא דרבא וז"ל בת ר"ח ידענא בה דחשידא אשבעה אפקא רבא לשכנגדה דימנין הוה יחבי ר"פ ורבא"ב קמי' איתי' ההוה שטרא קמיה א"ל ר"פ ידענא כיה דשטרא פריעה הוא א"ל איכא איניש בהדי' מר א"ל רבא"ב ולא יוה ר"פ כבת ר"ח א"ל בת ר"ח קום לי בגוה מר לא קום לי בגויה. אמר ר"פ השתא דאמר רבנן קום לי בגוי' מילתא א"ל ר"פ נגון אבא מר דקום לי בגוי' קרענא שטרא אפמי'. קרענא ס"ד א"ל מרענא שטרא אפמי'. פי' וכי עד אחד נאמן להוציא שטר חתום מיד החותם בו אפוקי' ממונא וחוץ ורחי' בנינן. א"ל מרענא שלא אדוק לבבות אותה שטר. ומיקעא נמי לא קרעני' ורחי' בנינן. קשיא מ"ש מהיפך שבעה דרבא דאפיק ממונא עפ"י בת ר"ח לא דמיא דהתם כיון דאחיבא שבעה דאוריית' שבעה במקום תשלומין עומדת עד שתשבע ותסטר וכיון שלא היתה כולה להשכר מפני שריה חשודה בעיניו ולא היה מניחה ליטבע הו"ל מחורב שבעה וא"ל מושלם חתמה אפקא אבא הכא ל"ש הכי: ההיא איתתא דאחיבא שבעה ב"ד דרבכ"א א"ל ההוה בע"ד יחי' חתשבע לי בבתא אפטר דמיסכא ומודית א"ל כחובי לי וכתבת ריבתי ביד נאמן דכי משבענא יחי' לי אמר ר"ב כחובי לא א"ל ר"פ משום דאיתיה ממולא' אמריית' מילי ממולא' והא"י' היא אשתתא דרינא דבתיה קמי' דלחיו' שהי' החתימות ידוהו פסולה אלמא מחוי כשקרא הי' מחוי כשיקרא וליתא מדר"ג דאמר ר"ג אומר היה ר"מ אפי' מצאו באשפת חתמתו ונתנו לה כשר ואפילו רבנן לא פליגי עליה דר"מ א"ל בני' דבעי' כתיבה לשמה אבל בשאר שטרות מודד ליה דארי' ארי' שטר שלוח בו ופריעו אינו חוזר וליה בו שכבר ניש טעמא דנ"ש אבל לשיקרא את הישיבן: ההוא גברא דאפטיש שבי מרגינתא

פה:

הדא ידענא ביה בר' מיאשא דא' אמיר. אע"ג דלילו הוה ר' מיאשא קיים והוה טעין שלי הוה היה מהימן אע"ג דלא אמיר דאימור מליאה אשכח או מתנה נתנו לו מ"מ לא טעינין ליטמי דמילתא דלא שכיחא היא כי היכי דלא טעינין להו נאנסו בסוף פרק המוכר את הבית (ב"ב דף ע' ע: ושם):

ועוד הא קא יהיב סימנא. אין לפרש ועוד אפי' אמיר דאי אמיר מה מועיל סימון דלמא זכנה מיניה אף על גב דהאי סימן דליירי בסדיניה אין רגילות לידע אם לא שהפקיד אצלו מ"מ צכסא דכספא ומטכסא דכסמון ליכא סימן אלא בגופא והוהו לא הוי סימן שהפקיד דאיכא למימר דזכנה מיניה אלא יש לפרש דהנך מרי טעמי אין מועילין זה כלל זה דבעינן דלא אמיר וסימן וא"ת כסוף פ"ק דלעיל (דף י"ג): גב"ה ארוס ורוסמו דקאמר חדל דהא קא מודה ועוד האמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר"ג א"ל אבי זבואר כי לא מודה מי מכשיר ר"ג כו' ומאי קשיא ליה דלמא רב יוסף שני טעמיה מנריך כדאשכחן הכא י"ל דהתם אחי פסיר דאי טעמא דמודה לא מהני לחודיה הוה טעמא נמי דהלכה כר' גמליאל לא מהני ליה מדי דלא מכשיר ר"ג אלא ברוב כשרים אלא והכא רוב פסולין אלא וליכא אלא חד טעמא פ"י אי טעמא דמודה לחודיה לא מהני מנ מכשיר כו' והא דאמרין דהאשה שלככה (בבב"ב דף קטו: ושם) ההוא דאפקיד שומשמי גב"ה חזרה א"ל הז' לי שומשמי א"ל שקולתינהו א"ל והא כן וכן הוה וזכניתא רמיין אמר ליה שקלתינהו והני אחריני ינייה ומשמע התם דאי הוה היכי סימנים מוצהקים הוה מהימן ולא מהימן אה"ך צמיגו דלקוחים הס צדי וכן צפרק אחיזה נשך (ב"ב דף ע"ג). הני זחי' ליתמי היכי צדינן להו חזין א' איניש דלית ליה דהכא פריכהו א"ל אכל גליס לך דלמא פקדון ינייה ואמי איניש מעלמא ויהי' צהו סימנא ושקיל להו התם מייירי כשיש עדים שהפקיד אצלו דמו לא מהימן למימר לקוח הוא צדי כיון שכן לידו צמרת פקדון אכל דהכא

הכותב לאשתו פרק תשיעי כתובות

כשיקרא. שלא נכתב על מלוה זו: לא חיישין. אם לא שיש צדבר ציטול שטר גמור: שז מרגינא דליירי בסדינא. שבע מרגליות זכרות בסדין אחד הפקיד צד ר' מיאשא: ולא פקיד. לא לזה לאנשי צימו שחטפתו מייתה: אטו לקמיה דר' אמי. לתצוע את היורשין והיורשין אומרים שמא של אבינו היו: דלא אמיר.

כשיקרא לא חיישין הוהו גברא דאפקיד שב מרגינתא דציירי בסדינא בי רבי מיאשא בר בריה דר' יהושע בן לוי שכיב ר' מיאשא ולא פקיד אתו לקמיה דר' אמי א"ל הדא ידענא ביה בר' מיאשא בר בריה דר' יהושע בן לוי ° דלא אמיר ועוד הא קא יהיב סימנא ולא אמרן אלא דלא רגיל דעייל ונפיק להתם אבל רגיל דעייל ונפיק להתם איניש אחרניא אפקיד ואיהו מיוזא הוהו גברא דאפקיד כסא דכספא בי חסא שכיב חסא ולא פקיד אתו לקמיה דרב נחמן אמר להו ידענא ביה בחסא דלא אמיר ועוד הא קא יהיב סימנא ולא אמרן אלא דלא רגיל דעייל ונפיק להתם אבל איניש אחרניא אפקיד ואיהו מיוזא הוהו גברא דאפקיד מטכסא בי רב דימי אהוה דרב ספרא שכיב רב דימי ולא פקיד אתא לקמיה דרבי אבא אמר להו חדא ידענא ביה ברב דימי דלא אמיר ועוד הא קא יהיב סימנא ולא אמרן אלא דלא רגיל דעייל ונפיק להתם אבל רגיל דעייל ונפיק להתם איניש אחרניא אפקיד ואיהו מיוזא הוהו דאמר להו נבסי' לטוביה שכיב אתא טוביה א"ר יוחנן הרי בא טוביה אמר טוביה ואחא רב טוביה לטוביה אמר לך בא טוביה דגים ביה הא גים ביה אתו שני טוביה (שכן ותלמיד חכם תלמיד חכם קודם קרוב ות"ח ת"ח קודם איבעיא להו שכן וקרוב מאי ת"ש יטוב שכן קרוב מאח רחוק שניהם קרובים ושניהם שכנים ושניהם חכמים ° שודא דדיניי א"ל רבא לבריה דרב חייא בר אבין תא אימא לך מילתא מעלויתא דהוה אמר אבוך הא דאמר שמואל (א) המוכר שמר חוב לחבירו וחזר ומחלו ואפילו מודה שמואל יבמכנסת שטר חוב לבעלה וחזרה ומחלתו שאינו מחול מפני כידה: הקרובותיה דרב נחמן זביתה לכתובתה בטובת הנאה איגרשה ושכיבה אתו קא תבעי לה לברתה אמר להו רב נחמן ליכא דליסבא לה עצה תיזיל

דינא דגרמי א"ר אע"פ שהשטר אינו פרוע יכול למחול לו מפני שא"י להקנותו המנה שאינו בעין דמלוה להוצאה ניתנה ואין הקנין חל אלא בדבר שהוא בעין לא בדבר שאינו בעין ופניו או השעם יכול למחול זה שלא קנה הלוקח וגוף המנה אלא זכות נתן לו שיוכל לטובעו וכיון שזה קדם ומחול לו בטלה זכותו. (ה) ה"ט דשמואל שאין היורש י"ל כדאמר בפ' מ"ש רבא א"ר' תנתנו ש"מ מרבנן הוא גויה שמא תטרוף דעתו עליו ומי א"ר' הכי והא א"ר' א"ר' אע"פ דא"ש האומר וכו' מודה שמואל שאם נתנו במתנות ש"מ שאינו י"ל א"ב מדרורייתא מ"ה אי"ל א"א"ב דרבנן אפילו א"ל אינה כשל תורה ועשה כשל תורה אלמא שטעמא דמילתא הוי דמתנות שכיב מרע (אי"ל אינון) אלא משום דבבב"ב ככתובין וכמ"ד וכולו היו הווים ביד מקבל מתנה דמי דומיא דמכנסת ש"ח לבעלה שוכה הבעל בבכסים והוי דמי כידה לכל

מסורת הש"ס

(א) ג"מ קמ: (ב) וקדשין עב. וס"ג, (א) נלקמן פו. וס"ג, (ד) צימור ציבור ממלך כנשי" גיטין ג: ד"ה ולא אמיר, (א) ו' י"ג ליה ב"ס דמתרגמינן שדי צימא, (ו) ו' ויחיר ציבור כמנז מוס' ל' ד"ה א' ד"ה י' ד"ה א' ו' וי"ע מוס' צ"ב ל"ה ד"ה שודא, (ו) ו' ג"מ ט: ושם,

גליון הש"ס

גב" דלא אמיר. עיין בספר הלכה להר"ה מלה י"ב ובמבני"ן ע"ס.

לעניו רש"י

ציני' ל' ציני' דר', בר של משי. גר"ד. הכרת טובה.

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת

תוספות ר"ד (המשך)

דלא ידעי' הוא ירעמו ביד היחומים עד שיבוא אליהו: הוהו דאמר נבסי' לטובי' שכיב אתא טובי' א"ר' הרי בא טובי'. פי' לא פירש הנותן לאיזה טוביה והיה בעיר הרבה טוביה ובה א' ואמר לי נדר בחיי שיתן לי נבסי'. ארי' הרי בא טובי' שהוא תובע אותם ואין לנו לומר שפא טובי' אחר. אמר לטובי' וכו' אמר רב טובי' ואמר שני יתתא בחיי לטוביה אמר לרב טובי' ל"א פי' רש לחוש שמא אינו זה שיצא עליו הקול ואי (א"כא) איניש דגיס ב"י הא גיס ביה וקוראו טוביה בשמו אתו שני טובי' וכו' אמר לי נדר יתנם בחיי. שכן ות"ח ת"ח קודם קרוב ות"ח ת"ח קודם. איבעיא להו שכן וקרוב מאי ח"ש טוב שכן קרוב מאח רחוק. שניהם שכיב מאי קרובים שניהם שכנים מאי שודא דדיניי. פי' הם ושלכו עיניהם על מי שנואה להן לכתובת דעת המת מקורבת עמו או מי ישר במשועו יותר מחבירו שאמר להו מתנין בכבוד כפרת נפשו ואם לא בא שום טוביה לתבוע ולומר שילו נדר בחיי ליתנם ויש בעיר הרבה טובי' גם כזה הוא שודא דדיניי. א"ל רבינא לברי' דרבכ"א בר אורין את אימא לך מילתא דהוה אמר אבוך האי ד"ש המוכר לבעלה וחזרה ומחלתו שאינו מחול מפני שידו כידה. כתב רח"ל ז"ל הא דאמר שמואל וכו'. ה"מ בריא ש"ל עיניתי בחשבוני ולא ש"ל גביה ולא מידי או מספקא לי ומספיקא לא מפקין ממונא אבל מתנות ש"מ דקי"ל מודק דייק ותדר יהיב א"י מכנסת ש"ח לבעלה הני תרי לא יכול למחול להו ש"ח הוא ולא וירשו. ואינם י"ל דבריו מ"ס דבראי כדאמר י"ל עייתי בחשבוני כדאמר מר א"ל ש"ל ומינין פים חייב לשלם ללוקח שמכר לו שטר פרוע בחוקת שאינו פרוע והאיך פוטרו מאן דלא ריין